

> Retouradres Postbus 820 3500 AV Utrecht

Aan geadresseerde

**Directie Analyse
Programmering en
Signalering**
Programmering en projecten

Postbus 820
3500 AV Utrecht
Oudenoord 6 Utrecht
T (070) 333 62 40
www.inspectieszw.nl

Contactpersoon
Mw. W. Kok-Bosman
Wkok@inspectieszw.nl

Datum: Juni 2012

Betreft: Gerichte inspecties in uw school

Het arbeidsrisico Veiligheid in het voortgezet onderwijs (VO) en middelbaar beroeps onderwijs (MBO).

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief stellen we u op de hoogte van de uitvoering van inspecties op het terrein van de arbeidsomstandigheden die in de periode september 2012 tot en met april 2013 in uw school (of de scholen waarvan u bestuurder bent) mogelijk gaan plaatsvinden. In voorgaande jaren is door de Inspectie SZW (voorheen Arbeidsinspectie) vastgesteld dat veiligheid bij het werken aan machines tot een van de belangrijkste arbeidsrisico's in het Voortgezet Onderwijs en Middelbaar Beroeps Onderwijs behoort. Dat er onvoldoende werd gedaan om dit risico tot een minimum te beperken was een van de conclusies in de rapportage van de Arbeidsinspectie uit 2008. De Kamercommissie SZW heeft in 2009 grote zorgen geuit over het achterblijven van de naleving en het uitblijven van verbetering in praktijklokalen. In reactie op deze ongerustheid en als gevolg van gelijke bevindingen bij inspecties in 2010, zijn door de VO raad, Arbo-VO, Platform VMBO en MBO, initiatieven ontplooid om te komen tot borging van een veiliger werkplek voor zowel leerkrachten als leerlingen. Deze initiatieven moeten leiden tot een veilige werken leeromgeving.

De inspecties in 2012/2013 zullen zich richten op die scholen waarvan uit voorgaande inspectieprojecten is gebleken dat zij niet voldoen aan de inrichting van een veilige werkplek. De Inspectie SZW controleert tijdens deze inspectie specifiek op de risico's algemene- en machineveiligheid. Met andere woorden, die risico's waarbij leerlingen of leerkrachten (ernstig) gewond kunnen raken omdat inrichting, beveiliging of afscherming van machines niet adequaat of onvoldoende zijn.

De informatie in deze brief stelt u in de gelegenheid om voorafgaand aan de inspectieperiode de veiligheid in de praktijklokalen te controleren en eventueel op orde te brengen.

Blijkt bij inspectie dat u in uw scho(o)len adequate veiligheidsmaatregelen heeft genomen en dit afdoende heeft geborgd dan zal er na dit project de eerstvolgende twee jaar geen projectmatige inspectie op dit onderwerp meer volgen in uw school.

Scholen waar opnieuw onveilige situaties worden aangetroffen, zullen geconfronteerd worden met een strenge aanpak. Werkzaamheden zullen zonodig worden stilgelegd en boetes zullen onmiddellijk worden aangezegd. Inspecties zullen op regelmatige basis worden herhaald totdat de veiligheid voldoende is gewaarborgd.

In de bijlage bij deze brief kunt u lezen wat de belangrijkste risico's zijn en wat u moet doen om deze te beheersen.

Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met mevrouw W. Kok-Bosman, ondersteunend medewerker toezicht.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,

Dick Smink,
projectleider sector onderwijs,
Inspectie SZW.

BIJLAGE

VEILIGHEID VAN MACHINES

In praktijklessen van onderwijsinstellingen worden, afhankelijk van de soort opleiding, verschillende soorten machines gebruikt, zoals bijvoorbeeld machines voor metaalbewerking, houtbewerking, bouwtechniek, auto- en motortechniek, lassen, bomen vellen, snoeien e.d.

Aan machines, en aan het (onveilig) werken daarmee, kunnen specifieke gevaren en risico's kleven die (ernstig) letsel kunnen veroorzaken.

Wat zijn de belangrijkste risico's?

Bij praktijkopleidingen staan werknemers, docenten en onderwijsondersteunend personeel en leerlingen bloot aan machinegerelateerde gevaren bij productie- en afstelwerkzaamheden, bij het ombouwen, repareren en het onderhouden van machines. Ook bij het verhelpen van storingen en het reinigen van machines gebeurt het toch nog al te vaak dat personen bij niet- uitgeschakelde machines gevaarlijke handelingen uitvoeren en daarbij veiligheden omzeilen en soms zelfs overbruggen. De ervaring leert dat een groot deel van de ongevallen te maken heeft met onveilig handelen en onvoldoende veiligheidsbewustzijn.

Gevaren en risico's	Aandachtspunten
Beknellen, pletten, snijden, gegrepen worden, getroffen worden, aanraking van hete of koude delen	- afscherming c.q. beveiliging van delen die gevaren opleveren (veiligheidsafstanden, veilige bediening, aard- en vergrendelmogelijkheden, inloopbeveiligingen, noodstoppen, vasthoudbediening, 2-handenbediening, signalering, alarmsignalen, nulspanningsbeveiliging, e.d.)
Omvallen, kantelen, verschuiven	- instabiliteit van opgestelde machines (verankering, aanrijdgevaar) - mobiliteit van machines, al dan niet met eigen aandrijving (vloergesteldheid, laststabiliteit, gordelgebruik)
Struikelen, uitglijden, vallen	- zorg voor orde en netheid - inrichting arbeidsplaats (vrije ruimte rondom machines, vloergesteldheid, verlichting, e.d.)

Wat moet u doen?

Met betrekking tot het gebruik van machines gelden de bepalingen in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en aanverwante regelgeving.

Die bepalingen leggen verplichtingen op aan werkgevers en aan werknemers. Ook leerlingen en studenten vallen onder de Arbowet voor wat betreft verrichtingen die vergelijkbaar zijn met werkzaamheden in de beroepspraktijk.

Voor u als werkgever gelden enerzijds algemene verplichtingen, zoals het zorgen voor:

- een actuele en getoetste risico-inventarisatie & -evaluatie (taak-/risicoanalyse);
- een van advies voorzien plan van aanpak (prioriteiten, maatregelen, uitvoeringstermijnen);
- doeltreffende voorlichting t.a.v. van de gevaren/risico's en de genomen maatregelen;
- doeltreffend onderricht m.b.t. de arbeidsomstandigheden en het gebruik van de machines;
- het verstrekken van adequate persoonlijke beschermingsmiddelen;
- goed toezicht m.b.t. veiligheidsvoorzieningen en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Anderzijds gelden ook specifieke regels ten aanzien van de inrichting en het gebruik van arbeidsplaatsen en arbeidsmiddelen, zoals onder andere:

- veilig gebruik van de arbeidsmiddelen/machines;
- periodieke keuringen;
- deskundigheid van docenten en onderwijsondersteunend personeel;
- veiligheidsmaatregelen m.b.t. bewegende delen;
- montage, reparatie, reiniging, onderhoud, storingen verhelpen e.d.;
- bediening;
- hijs-/hefwerktuigen;

Hoe inspecteert de Inspectie SZW?

De Inspectie SZW gaat tijdens deze inspectiebezoeken na of de machines en het gebruik ervan voldoen aan de wettelijke bepalingen van de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Meer informatie

- www.inspectieszw.nl
- Arbo-Informatiebladen: <http://www.sdu.nl/onlineshop/Pages/arbo-informatiebladen.aspx>
 - AI-11 Machineveiligheid: afschermingen en beveiligingen
 - AI-14 Bedrijfsruimten: inrichting, transport en opslag
 - AI-17 Hijs- en hefmiddelen
 - AI-58 Machineveiligheid bij aanschaf en ingebruikname van nieuwe en gebruikte machines
- <http://www.arbocatalogus-vo.nl>
- <http://www.arbocatalogus-mbo.nl>

Verwijzingen naar wet- en regelgeving m.b.t. machines

www.wetten.overheid.nl

- Arbeidsomstandighedenwet, -besluit (in het bijzonder hoofdstuk 3, 7 en 8) en -regeling